

Ceramika – zazwyczaj w formie potłuczonych fragmentów naczyń - jest najbardziej masowym znaleziskiem podczas wykopalisk przeprowadzanych na stanowiskach osadniczych praktycznie w każdym miejscu na świecie. Podstawowym zadaniem stawianym przed ceramologami (specjalistami klasyfikującymi i interpretującymi tysiące fragmentów naczyń) jest określenie chronologii względnej, co pozwala przypisać badany kontekst (budynek, plac itp.) do konkretnego okresu. Pogłębione studia nad ceramiką pozwalają na pozyskanie znacznie szerszej wiedzy, związanej zarówno z cyklem życia naczyń (produkcja, dystrybucja, użytkowanie) jak i z bardziej ogólnymi przemianami ekonomicznymi, społecznymi czy nawet politycznymi. Wszystkie te aspekty zostaną poruszone w projekcie, którego celem jest synteza rozwoju ceramiki z terenów Grecji lądowej z ostatnich dwóch stuleci II tysiąclecia p.n.e.

Powodem podjęcia tego tematu jest niezadowolający stan wiedzy w odniesieniu do ceramiki z badanego okresu, mimo znacznego przyrostu źródeł. Niektóre z aspektów, takich jak produkcja czy użytkowanie naczyń, nie doczekały się jeszcze obszerniejszych opracowań, a chronologia względna była wielokrotnie modyfikowana co doprowadziło do jej zbyt dużej komplikacji i nieprzejrzystości. Jednym z powodów takiego stanu rzeczy jest zbyt duża zależność od ceramiki pochodzącej ze znalezisk grobowych (zazwyczaj dekorowanej), którą klasyfikowano na podstawie analizy stylistycznej bez możliwości weryfikacji w oparciu o stratyografię. Objęcie projektem kluczowych stanowisk osadniczych dla analizowanego okresu – Ateny, Tiryńs, Lefkandi, Eleon oraz Mitrou – w większości jedynie częściowo opublikowanych, w połączeniu z doświadczeniem kierownika w wieloaspektowych studiach nad ceramiką, pozwoli na zasadniczą korektę obecnego stanu wiedzy i znaczący postęp naukowy. Przygotowana w ramach projektu synteza będzie punktem odniesienia nie tylko dla archeologów pracujących w Grecji, lecz także na rozległych obszarach Morza Śródziemnego gdzie pod koniec II tysiąclecia p.n.e. produkowano ceramikę o cechach mykeńskich.

Badania zaplanowane dla osiągnięcia celów naukowych obejmują przede wszystkim opracowanie materiału ze stanowisk objętych projektem. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na aspekty produkcji (ślady technik wytworzenia, rodzaje użytych mas ceramicznych) oraz funkcji (ślady użytkowania na powierzchni, analiza funkcjonalna kontekstów). Zebrane dane zostaną umieszczone w bazie danych uzupełnionej o informacje pochodzące z innych opublikowanych stanowisk tego okresu, i opracowane również przy użyciu technik statystycznych. W celu lepszego rozpoznania aspektów produkcji i handlu, przeprowadzone zostaną badania chemiczne oraz petrograficzne wybranej grupy fragmentów. Badania te będą w pełni zintegrowane z tradycyjną analizą zespołów ceramicznych, a ich rezultatem będzie synteza ceramiki z okresu niesłusznie określanego jako początek Wieków Ciemnych.